

Извештај о спровођењу пројекта
„Подршка локалним самоуправама у изради локалних антикорупцијских
политика и повећања транспарентности“
удружења „Транспарентност Србија“

О конкурсy

Агенција за спречавање корупције (у даљем тексту: Агенција), расписала је 25. фебруара 2022. године јавни конкурс за доделу финансијских средстава организацијама цивилног друштва за реализацију пројекта у области спречавања корупције (у даљем тексту: Конкурс).

Општи циљ Конкурса био је: допринос развоју и јачању интегритета, јавне одговорности и транспарентности рада органа јавне власти у складу са Законом о спречавању корупције („Службени гласник РС” 35/2019, 88/2019, 11/2021 - аутентично тумачење, 94/2021 и 14/22).

Специфични циљеви конкурса били су:

- Да пружи подршку организацијама цивилног друштва у Србији да се у својим локалним заједницама баве спречавањем корупције у области заштите животне средине;
- Да пружи подршку организацијама цивилног друштва у спровођењу активности усмерених на интегрисање родно одговорних мера и мера недискриминације у механизме спречавања корупције;
- Да пружи подршку организацијама цивилног друштва у реализацији активности из „Оперативног плана за спречавање корупције у областима од посебног ризика“, тачка 3.2.1.5. „Израда анализе откривених случајева кршења превентивних антикорупцијских прописа на нивоу јединица локалне самоуправе“. Анализа из активности 3.2.1.5. треба да обухвати период након 1. јула 2017. године, тј. период након истека рока за доношење локалних антикорупцијских планова;
- Да пружи подршку организацијама цивилног друштва у спровођењу активности на повећању транспарентности рада органа јавне власти и боље информисаности грађана како би се допринело њиховом већем учешћу и разумевању утицаја примене јавних политика на квалитет живота у локалној заједници и значај примене препорука и стандарда ЕУ.

Конкурсна комисија је на основу унапред дефинисаних критеријума доделила укупно 98,1 бодова пројекту „Подршка локалним самоуправама у изради локалних антикорупцијских политика и повећања транспарентности“ удружења „Транспарентност Србија“ (првопласирани пројекат) и закључила са истом организацијом Уговор о реализацији пројекта број 014-021-01-0033/22-05 од 19.05.2022. године (у даљем тексту: Уговор).

Спровођење пројекта и резултати

Циљ пројекта је подршка јединицама локалне самоуправе у изради локалних антикорупцијских планова (у даљем тексту: ЛАП) у три јединице локалне самоуправе, подршка процесу формирања радних тела за праћење спровођења ЛАП-а такође у три јединице локалне самоуправе и подршка локалним самоуправама у Србији за доношење аката која су предвидели својим ЛАП-ом у две јединице локалне самоуправе (укупно је пројектом таргетирано осам јединица локалне самоуправе (у даљем тексту ЈЛС)).

У складу с тим пројекат је спроведен у три сегмента:

1) подршка трима ЈЛС за израду ЛАП-а - Крагујевац, Сокобања и Голубац

ОЦД „Транспарентност Србија“, као реализатор пројекта, пружала је експертску подршку за три ЈЛС - Крагујевац, Сокобања и Голубац, у изради ЛАП-а, у складу са Моделом који је прописала Агенција. То је подразумевало експертску подршку у почетној анализи постојећих докумената и окружења, помоћ при изради ЛАП, преношење знања и повећање капацитета локалне администрације за рад на јавним политикама, помоћ код организовања јавне расправе о нацрту ЛАП-а, уз промовисање добре праксе за организовање што инклузивније и транспарентније јавне расправе, те утврђивање завршног нацрта, са укљученим предлозима са јавне расправе. Осим тога, локалним самоуправама су достављени модели за доношење следећих аката: одлука о изради ЛАП, решење о именовању координатора, конкурс за чланство у радној групи за израду ЛАП и решење о образовању радне групе за израду ЛАП.

Резултат ових активности су усвојени локални антикорупцијски планови у Голупцу и Сокобањи и завршен Нацрт ЛАП у Граду Крагујевцу (који је након завршетка пројекта усвојен на седници Скупштине града 11.04. 2023.).

Додатни резултати су унапређена знања и способности запослених у локалним самоуправама и локалних функционера, као и веће укључивање грађана у креирање јавних политика, односно њихово учешће у радним групама за израду ЛАП. Заинтересовани грађани су кроз овај пројекат добили могућност да учествују на креирање јавних политика у својој општини, како стратешких аката (ЛАП), тако и прописа који ће бити усвојени на основу ЛАП-а.

Укључивање грађана реализовано је њиховим учешћем у Радној групи, а потом и кроз организоване јавне расправе. Приликом формирања Радне групе за израду ЛАП посебна пажња била је посвећена остваривању родне равноправности и укључивању организација и појединаца који у фокусу свог рада имају родну равноправност, рањиве угрожене групе, као и заштиту животне средине.

Резултати по општинама:

Сокобања – Скупштина општине Сокобања усвојила је ЛАП на седници одржаној 22. децембра 2022. ЛАП је објављен у Службеном листу општине број 50 од 22. 12. 2022.

<https://sokobanja.ls.gov.rs/wp-content/uploads/2022/10/22-LAP.pdf>

Уз сталне консултације, представници Транспарентности Србија одржали су 11 састанака са координатором и са члановима Радне групе за израду ЛАП и помогли израду

Нацрта ЛАП и организовање и спровођење јавне расправе о Нацрту ЛАП, што је све резултирало усвајањем ЛАП-а.

Голубац – Скупштина општине Голубац усвојила је Локални антикорупцијски план на седници одржаној 26. децембра 2022.

<http://www.golubac.org.rs/6499/o-d-l-u-k-a-9/>

Уз сталне консултације, представници ТС одржали су 14 састанака са координатором и са члановима Радне групе за израду ЛАП и помогли израду Нацрта ЛАП и организовање и спровођење јавне расправе о Нацрту ЛАП, што је све резултирало усвајањем ЛАП-а.

Крагујевац – Радна група утврдила је Нацрт ЛАП-а који је представљен јавности на конференцији за новинаре одржаној 8. фебруара 2023. Град Крагујевац каснио је са почетком рада на новом ЛАП-у, због чега су сви састанци Радне групе – укупно 12, одржани у јануару, што је резултирало израдом Нацрта ЛАП-а и припремом јавне расправе о овом документу.

2) подршка процесу формирања радних тела за праћење спровођења ЛАП у три општине у Србији – Велико Градиште, Варварин и Сремски Карловци

Циљеви пројекта реализовани су у све три локалне самоуправе – изабрана су и конституисана радна тела за праћење спровођења ЛАП-а, усвојени су акти о раду ових тела и спроведене су антикорупцијске обуке.

Транспарентност Србија је помагала свим локалним самоуправама током целог процеса избора радних тела – од расписивања конкурса до обуке о начину извештавања о праћењу спровођења ЛАП-а. Свим локалним самоуправама су достављени модели одлука које се односе на израду конкурсне документације, примери питања за интервјуе кандидата који се буду јавили на конкурс, оцењивања кандидата и њихов избор.

Такође, Транспарентност Србија је пружила подршку при институционалном формирању изабраних радних тела кроз помоћ у изради Пословника о раду, Годишњег плана рада радног тела и других процедура које су неопходне за њихов рад. Чланови радних тела су добили основна знања о антикорупцијским темама, пре свега о сукобу интереса, слободном приступу информацијама од јавног значаја, узбуњивању и јавним набавкама. Чланови радних тела су добили и основна знања о самом ЛАП-у и о томе како да прате његово спровођење, на који начин да дођу до информација и на који начин да оцењују степен спровођења мера, односно активности.

Током избора радних тела за праћење спровођења ЛАП-а прихваћена је препорука Транспарентности да се приликом избора предност даје оним кандидатима који у фокусу свог рада имају родну равноправност, рањиве, односно угрожене групе и заштиту животне средине. По објављеном конкурс, локалне самоуправе су о њему посебно обавестиле организације и појединце који у фокусу свог рада имају родну равноправност, рањиве групе и животну средину.

Свим овим локалним самоуправама су од стране удружења Транспарентност достављени модели следећих аката: решења о именовању координатора, решења о избору комисије за избор радног тела, конкурса за избор радног тела, формулара за пријаву, изјаве о интегритету, питања за кандидате и критеријуми за оцењивање, решења о листи

кандидата, правилника о раду радног тела, годишњег плана рада, етичког кодекса и правилника о поступању по представкама.

Сва три радна тела прихватила су ове моделе и усвојиле правилнике о раду, годишњи план рада, етички кодекс и правилнике о поступању по представкама.

Линкови ка корацима реализације овог дела пројекта налазе се у месечним извештајима.

Варварин – током спровођења пројекта Транспарентност Србија је одржала седам састанака са координатором и касније са члановима ЛАФ Варварин. Уз подршку овог пројекта, на званичној интернет презентацији општине отворена је страница ЛАФ на којој се објављују активности овог тела.

<https://varvarin.ls.gov.rs/lokalni-antikorupcijski-forum/>

Сремски Карловци – Транспарентност Србија је током спровођења овог пројекта одржала осам састанака са координатором и касније са члановима ЛАФ Сремски Карловци. Интернет страница:

<https://sremskikarlovci.rs/antikorupcija/>

Велико Градиште - Транспарентност Србија је током спровођења овог пројекта одржала шест састанака са координатором и касније са члановима ЛАФ Велико Градиште. Интернет страница:

<https://velikogradiste.rs/skupstina-opstina/#toggle-id-18>

3) подршка двома локалним самоуправама у Србији за доношење аката која су предвидели својим ЛАП-ом – Рашка и Нови Пазар

Све време трајања пројекта, експерти Транспарентности Србија радили су на нацртима аката које су ЈЛС одабрале, а чије је доношење предвиђено ЛАП-ом. Са сваком ЈЛС одржано је по осам консултативних састанака.

Током јануара Транспарентност Србија је Новом Пазару доставила предлог одлуке о решавању сукоба интереса функционера, чије је усвајање предвиђено ЛАП-ом Нови Пазар, у области 2 – Управљање сукобом интереса на локалном нивоу. Предлог одлуке је размотрен на Градском већу и биће на дневном реду наредне седнице Скупштине града (према информацијама добијеним од реализатора пројекта).

За општину Рашка, Транспарентност Србија је израдила предлог одлуке о јавним расправама, чије је доношење предвиђено ЛАП-ом Рашка (област 1). Предлог одлуке је у скупштинској процедури и биће усвојена на наредној седници Скупштине општине (према информацијама добијеним од реализатора пројекта).

Видљивост пројекта

На конференцији у Крагујевцу, представници Транспарентности Србија представили су пројекат који је подржала Агенција и све резултате који су остварени током осам месеци спровођења пројекта. Транспарентност је такође промовисала резултате пројекта путем друштвених мрежа. Извештај су објавиле и новинске агенције Бета и Фонет.

<https://rtk.co.rs/predstavljjen-nacrt-antikorupcijskog-plana/>

<https://naslovi.net/2023-02-08/rtk/predstavljjen-nacrt-antikorupcijskog-plana/32670321>

<https://www.infokg.rs/info/predstavljjen-nacrt-lokalnog-antikorupcijskog-plana-gradakragujevca-2023-2026.html>

<https://ritamgrada.rs/kragujevac/predstavljjen-nacrt-lokalnog-antikorupcijskog-plana-gradad0%BAragujevca-2023-2026/>

https://www.kragujevacke.rs/GRAD/predstavljjen_nacrt_lokalnog_antikorupcijskog_plana/

<https://www.transparentnost.org.rs/sr/aktivnosti-2/naslovna/12432-ts-podrzala-kragujevac-u-izradi-nacrta-lap-a>

<https://www.facebook.com/Transparentnost.Srbija>

Транспарентност Србија је на Фејсбуку промовисала пројекат 31. децембра 2022., затим најаву завршне конференције 8. фебруара у Крагујевцу, као и саму конференцију. Најава је имала „рич“ од 5.257 и 537 реакција на пост, а извештај „рич“ од 7.652 и 1.059 реакција, од тога 79 коментара, док је 486 посетилаца отишло на интернет страницу ТС и прочитало цео извештај. Информација о целом пројекту на Фејсбуку имала је „рич од 6.602 и 195 реакција. Фејсбук страница ТС имала је на крају периода 36.051 „лајк“, а током промоције пројекта добила је 357 нових „лајкова“ и огласи су имали „рич“ од 32.684.

Извештаји и закључак

Током периода реализације Пројекта, остварене су планиране пројектне активности, као и главни циљеви пројекта - израда ЛАП-ова општина Голубац и Сокобања, као и нацрт ЛАП у Крагујевцу, формирана су радна тела за праћење спровођења ЛАП у три општине – Велико Градиште, Варварин и Сремски Карловци и пружена подршка двома општинама за доношење аката која су предвидели својим ЛАП-ом – Рашка и Нови Пазар.

Доношење ЛАП-ова и формирање радних тела за праћење њихове реализације су важан механизам и оквир за спречавање корупције на локалу. ЛАП је превентивни антикорупцијски механизам и механизам за увођење начела доброг управљања и добре управе у рад органа и служби ЈЛС и других органа јавне власти, који на локалном нивоу задовољавају потребе и интересе локалног становништва и локалне заједнице.

Применом локалних акционих планова и успостављањем адекватних механизма за праћење њиховог спровођења, јединице локалне самоуправе (ЈЛС) јачају своју отпорност на настанак корупције, на неправилности и злоупотребе јавних ресурса, односно јачају своје капацитете за заштиту, заступање и остваривање јавног интереса локалне заједнице.

Видљивост пројектних активности је била значајна у локалним оквирима, где је јавност информисана о пројекту, првенствено путем веб страница општинских управа, а затим и путем локалних медија и фејсбук странице Транспарентности где је промовисан пројекат. Реализовани су и други догађаји који су скренули пажњу грађанима на ову

веома битну тематику – унапређење транспарентности, борбу против корупције, оснаживање и повећање капацитета запослених у општинској управи.

По завршетку реализације пројектних активности, Транспарентност је доставила Завршни наративни извештај и Завршни финансијски извештај, те су наведени извештаји усвојени као такви.

Увидом у Завршни финансијски извештај и приложену финансијску документацију Агенција је утврдила да су средства трошена у складу са буџетом Пројекта, те да су сви трошкови приказани истинито и објективно.

У извештају ревизора који је сачинило предузеће за ревизију „Финревизија д.о.о.“ из Београда и који је достављен Агенцији у Уговором предвиђеном року, наводи се да је на основу информација из финансијског извештаја који је предмет ревизије, рачуноводствених евиденција, документације и извода наменског текућег рачуна, те осталих прибављених информација везаних за пројектне активности, констатовано да су планирана и додељена средства за реализацију пројекта утрошена наменски, у складу са дефинисаним програмским активностима и Уговором са Агенцијом.

Укупно настали трошкови пројекта износе 1.856.683,50 динара.

На основу Извештаја овлашћеног ревизора, не постоје трошкови који нису оправдани одговарајућим доказима, што потврђује и документација која се односи на спровођење пројекта, а достављена је Агенцији (рачуни, финансијска документација, наративни и финансијски извештаји).

Укупно настале уштеде у односу на буџетом дефинисани износ од 1.875.214,46 динара износе 18.530,96 динара и тај износ је, по налогу Агенције, враћен у буџет Републике Србије.

На основу извршеног увида у резултате пројекта, потврђено је да су сви настали трошкови до дефинисаног буџета били неопходни за извршење Пројекта и да су допринели остварењу истог.

Може се закључити да је пројекат је спроведен у складу са планом и буџетом. Утрошци су извршени у складу са Уговором и валидно документовани.

Узимајући у обзир наведено, Агенција може да закључи да је Пројекат спроведен у складу са планираним активностима и да је остварио своје главне циљеве. Формирани и обучени тимови запослених у локалној самоуправи ће наставити достигнути ниво антикорупцијских активности, уз менторску подршку удружења које је спроводило пројекат и Агенције, те се у очекује да ће ови механизми бити ефикасни и одрживи у наредном периоду.

У Београду, 11.04.2023.

Извештај сачинила

Ђурђица Сучевић